

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ES NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELELET

SAJÓDOKTORI SZERKESZTŐSÉG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában
Egész évre — — 450
Félévre — — 240
Negyedévre — — 130
Egy hónapra — — 45
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 2 lei

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 12 ck
Egy szám — 1 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 69. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5683. Ij. 28. — 1923. május 14. Hétfő

Uj Szarajevo

Berlin, május 12. Szovjetkörökben a lausan-
nei gyilkosság nagy megütközést keltett. Illetke-
sek szerint a lausannei gyilkosság nagy követke-
ményekkel fog járni. A merényletet a szarajevói
merényletnek hasonlítják.

Trockij az európai forradalmat hirdeti

Helsingfors, május 12. Trockij Moszkvában
a vörös hadsereg parancsnokainak kongresszusa-
n a következő beszédet tartotta:

— A versaillesi szerződés Európát óriási
puskaporos hordóvá változtatta, mely bármely
pillanatban felrobbanhat. Már mindenütt
szikrák pattannak. Legyünk tehát éberek és ne
pihenjünk nyugodtan a burzsoázián aratott
első győzelmünk után. Ami engem illet, én
hiszem, hogy eljön az óra, mikor a vörös
hadsereg, a szociális forradalom előcsapata,
diadalmasan fogja hordani zászlóit egész Euró-
pán keresztül.

A szovjet nem akar szakítani Angliával

Moszkva, május 12. A szovjetkormány ke-
rni akarja az Angliával való szakítást és ezért
válaszjegyzéke ilyen szellemű lesz. Hír szerint az
angol jegyzékben említett és az oroszok által le-
foglalt brit hajó kapitánya és legénysége már ha-
zatelé tart és ezzel megszűnt az angol fenyegetések
egyik legfontosabb alapja.

Poincaré harcias beszéde

Páris, május 12. Poincaré a volt kombattan-
sok egy bankettjén hosszabb beszédet mondott,
amelyben hangsúlyozta, hogy Németország ma még
inkább mint eddig, kivonja magát minden kötele-
zettség teljesítése alól. Németország sem a poli-
tikai, sem a gazdasági követelményeknek nem igyek-
szik megfelelni és ennek az lett a következménye,
hogy Franciaország elveszítette türelmét. Az új né-
met javaslatokat ha elfogadják, az egyet jelentene
győzelmünk annulálásával. Minden jel arra vall,
hogy Németországban a gazdasági és katonai re-
vés eszméje van uralkodni.

Foch tábornagy a kisantant kivöbi- téséért

London, május 12. Varsóból jelentik a Daily
Mailnak, hogy Foch francia tábornagy lengyel-
országi és csehszlovákiai látogatása nagy politikai
következményekkel fog járni. A szövetségesek
ugyanis utabb biztosítékokat akarnak szerezni arra,
hogy se Németország, se Oroszország ne vállal-
kozhasson az antant ellen irányuló támadásra. Foch
kijelentette a lap tudósítójának, lehetővé akarja
tenni, hogy Lengyelország belépjen a kisantantba.
Prágában is ebben az ügyben fog fáradozni. A
kisantant kibővülésének a kérdése akkor fog el-
dőlni, ha a román király ellátogat Varsóba.

Bizalmat szavaztak az angol kormányra

London, május 12. Az angol alsóházban
éjfélig tartó ülés volt tegnap, amelyen az ellenzék
bizalmatlansági indítványát 248 szavazattal 143
ellenében elvetették, ami azt jelenti, hogy az alsó-
ház helyesli a kormány jelenlegi politikáját. A
szavazást éles vita előzte meg, amelyben az ellen-
zék azt vetette szemére a kormánynak, hogy nem
volt elég erélyes a franciák Ruhr-politikájával
szemben.

A görög külügyminiszter Belgrádban

Belgrád, május 12. Tegnap este Alexandri
görög külügyminiszter az athéni szerb követ kísé-
retében ideérkezett. A görög külügyminiszter ide-
érkezése a Görögország és Jugoszlávia közötti a
szaloniki zónára vonatkozó konvenció aláírásával
van összefüggésben. A konvenciót a két állam par-
lamentjének ratifikálása után fogják csak pub-
likálni.

Oroszország erélyes lépésre készül Worowszky meggyilkolása miatt

Orosz emigráns a gyilkos. Részvétlen temetés. Radek nyilatkozata az angol-
oros viszonyról

(Kolozsvár, május 12. Az Uj Kelet tudósítói-
jától.) Az egész európai közvélemény kinos szenzá-
ciója Worowszky lausannei orosz kiküldött meg-
gyilkolása. Az orosz kormány megtorló lépésekre
készül, mert szerinte a gyilkosságban az angol és
a svájci kormány is bűnös. A svájci hatóságok vi-
szont az orosz delegációt vádolják elővigyázatlan-
sággal. A szerencsétlen orosz diplomatát már el is
temették. A temetésen csak a török delegáció kép-
viseltette magát. A lausannei konferencia tárgya-
lásait zavartalanul továbbfolytatják.

A gyilkosság részleteiről a következő távira-
tunk érkeztek:

Orosz emigráns a gyilkos

Lausanne, május 12. Worowszky merényle-
jének neve, mint kiderült, nem Peroli, hanem
Conradi és tegnap érkezett Zürichből. A svájci
távirati ügynökség Conradi egyik iskolatársától
adatokat szerzett a merényletről. Conradi apja előbb
csokoládégyáros, majd fonógyáros volt Szentpéter-
váron. Itt született 1896-ban Conradi. Unokatest-
vérét és nagybátyját a bolsevikiek agyonlőtték. A
fiatal Conradi a szentpétervári szabad református
egyház iskolájában járt, ahol egyike volt a leg-
tehetségesebb tanulóknak. A gimnázium elvégzése
után két évig tanult még. A háború kitörésekor
tisztviselővé lépett és hadnagyként került a harc-
térre. Megsebesült és kiképzőtiszt lett belőle. De
később újból a frontra ment, ahol a Szentgyörgy-
rend keresztjével tüntették ki. A forradalom kitö-
résekor a galíciai hadszíntéren volt és ekkor ön-
kéntesnek jelentkezett a fehér hadseregbe. Kor-
nilow és Wrangel tábornok alatt a bolsevikiek el-
len küzdött.

A meggyilkolt Worowszky

A meggyilkolt Worowszky ama delegátusok
közül való, akiket a moszkvai kormány elsőnek
küldött külföldre diplomáciai képviselőként. Első
állomáshelye Stokholm volt, ahová 1917-ben küld-
ték, onnan Finnországba került, majd a berlini
orosz kereskedelmi delegáció vezetője lett s leg-
utóbb a szovjet római követévé nevezték ki. Részt-
vett az első lausannei békekonferencián is, ahol
Csicserin legmeghittebb környezetéhez tartozott. A
második konferenciára mint hivatalos megfigyelő
utazott és több jegyzékben követelte a konferencia
vezetőségétől, hogy a szovjetdelegációt hivatalosan
is hívják meg a tárgyalásokra. A konferencia fő-
titkársága erre felszólította Worowszkyt, hogy haj-
landó-e a moszkvai kormány a tengerszorosokról
szóló szerződést aláírni, mert csak igenlő válasz
esetén lehet szó az orosz delegáció meghívásáról.
Worowszky kitérő választ adott, amire elhatá-
rozták, hogy az antant-békekonferenciák többé nem
állnak vele szóba. Két nap múlva történt a gyil-
kosság.

Az orosz kiküldött temetése

Pénteken késő délután Worowszky holttestét
a Genfi-tó mellett elterülő temető kiskápolnájában
helyezték el. Előbb azonban felboncolták. A teme-
tésen néhány újságíró, valamint a baseli, berni
és zürichi kommunista szervezetek képviselőin ki-
vül csupán a lausannei török küldöttség két tit-
kára és az orosz küldöttséghez tartozó kezelő sze-
mélyzet kíséerte a koporsót. A gyászünnepeket
vasárnap tartják meg a koporsó elszállítása előtt a
lausannei pályaudvaron Worowszky feleségének je-
lenlétében, aki pénteken érkezett Rómából.

A berlini orosz követ kérelmére Wo-
rowszky holttestét Berlinbe szállítják.

Worowszky holttestét, mint egy újabb táv-

irat jelenti, a bonsciri kápolnából szombaton vissza-
hozták Lausanneba a vasárnapi gyászszertartásra,
melynek végeztével újból visszazállítják a kápol-
nába. Az orosz delegáció el akarta hamvasztani
Worowszky holttestét, hogy az urnát Moszkvába
szállítsa, de közben ellenkező utasítást kapott a
szovjetkormánytól. Worowszky halála miatt a béke-
konferencia küldöttségei közül csak a török dele-
gáció fejezte ki részvétét.

Ki a bűnös?

A merénylet másik két áldozata, Achrens
sajtófőnök és Dikilowszky még nincsen túl a
veszélyen. Dikilowszkynek két golyót távolítottak
el a hasából. Achrens állapota kielégítő javulást
mutat. A konferencia főtitkára személyesen érde-
lődött a sebesültek állapotáról.

A szovjetdiplomata elleni merényletet a
svájci fasisztáknak tulajdonítják. Az orosz delegáció
tagjai azt állítják, hogy állandóan fenyegető leve-
leleket kaptak tőlük. A „Petit Parisien“ lausannei
tudósítója beszélgetést folytatott Achrenssel, aki
azzal vádolja a svájci kormányt, hogy hallgatóságos
büntársa Worowszky gyilkosának, mert a szakad-
atlan fenyegetések ellenére, mit sem tett az orosz
diplomata védelmére.

E kijelentése miatt Achrenst a svájci kormány ki akarja utasítani.

Ezzel szemben svájci hivatalos jelentés szerint
az az elővigyázatlanúság, amelyet az orosz küldöttség
tanusított, megkönnyítette Conradinak a merény-
letet. Az utcára nyíló szállodai szobákba bárki
különösebb nehézség nélkül bejuthatott. Az egész
misszió fesztelenül járt-kelt, akkor is, amikor
óvatosságra figyelmeztették.

Az orosz kormány tiltakozása

A berlini orosz szövetség köréből származó
kijelentés szerint az orosz kormány rendkívül éles-
hangú jegyzéket fog intézni a svájci szövetségi
kormányhoz és valószínű, hogy a lausannei érte-
kezlet titkárságának hasonló tartalmú orosz jegy-
zéket nyújtanak át.

Radek berlini lapjában, a „Nacamune“-ban
nyilatkozatot tett a merényletről, mely szerinte az
Oroszországgal szemben követett hivatalos angol
politika következménye. Szerinte az Anglia részé-
ről teremtett atmoszféra következtében a svájci
kormány, jóllehet a gyanús elemek szemeltartására
száz és száz ügynököt tart szolgálatban, egyetlen
detektívet sem rendelt ki Worowszky őrzésére,
holott

a szovjetdelegátus meggyilkolására nyílt feihívások hangzottak el Lausanneban.

Radek ezután az angol-orosz viszony kiéle-
sedéséről ír. Magyarazza, hogy az angol jegyzék-
nek a szovjetkormány angolellenes propagandájáról
szóló része abban leli magyarázatát, hogy az angol
kormánynak módfelett bosszúságot okozott az a
tény, hogy Perzsiában megbukott az angolbarát
kormány. Az angol vádaskodásokkal szemben —
teszi hozzá Radek — Oroszország sokkal súlyo-
sabb vádakat emelhet Nagybritánia ellen. Az orosz
kormány mindenkor kész az Anglia részéről ellen-
eséges cselekedetek gyanánt felemlített incidenseket
egy orosz-angol bizottsággal megvizsgáltatni.

Románia a párisi Pasteur-ünnepélyen.

Bukarestből jelentik: Pasteur emlékére Párisban
rendezendő kiállításra Románia is meghívást kapott.
Romániát a kiállításon Cantacuzino egyetemi tanár
fogja képviselni.

Május 21-ig válthatja meg sékelét! Ne mulassza el!

Frau Weinberg

Frau Weinbergre emlékezni kell azoknak, akik eljárógtak a Habima előadásaira. A nagyasszonyt játszó drámákban, a komikát vidám darabokban és operettekben, ahol énekével is becsületet, jó sikereket ért el.

A színésznővel ma a kávéházban találkozom.

— Ön itt — mondom — és Stramerék Alba Julia városában. Hová készül?

— Megyek hazra, — feleli szomorú mosollyal — hazra megyek.

— Hazra? Zsidó színésznek van tehát hazája?

— Nekem van hazám, — feleli nyílt büszkeséggel — nekem kell hogy legyen, mert én zsidó asszony vagyok, Családom a hazám, az otthonom. Akinek hat élő gyermeke van, akinek unokái vannak és férje van, az nem lehet hazátlan.

Szemei — nézem — lányosan kékek, redők alig mutatkoznak ápolt arcán, ha egy fehér hajcsomó nem látszana ki kalapja alól, hunyonhat-huszonnyolc évesnek vélné az ember. Sőhaj nélkül, pózmentesen, úgy ahogy a színpadon láttuk, beszél, mint jutott be a színészetbe. Lembergi jómódu polgári család gyermeke volt, amikor hozzáadták Hermann Weinberg kereskedőhöz. Fiatal házasságok voltak, amikor Weinberg egyik sikertelen üzlete után variété gründolására vállalkozott. Összeállította a társulatot és maga is, több buzgalommal mint tehetséggel, táncolni és játszani kezdett. Az üzlet hol előre ment, hol visszasüllyedt fizetési bajokba. Egy ilyen süllyedő tendencia alkalmával Weinbergné, akkor már két gyermek anyja, megpróbálta helyettesíteni a gázdifferenciák miatt eltávozott divát. Sikere volt és az első siker — így mondta — lett az ördöge. Nem tudott menekülni a színpadról.

— Pedig csak a színpadot szerettem, — mondta — a kulisszákat mindvégig gyűlöltem.

De a kulisszák mérges levegője sem tudta leszédíteni erről a pályáról, amelynek örömeit és kínjait, nélkülözéseit, idegtépő igényeit huszonhat esztendeje élvezte és szenvedte.

— A férjem belerokkant ebbe a mesterségbe, én folytattam. Most én lettem a főkereső.

— Furcsa. Hát a gyerekek?

— Azokra is bizony nekem kell keresnem. A házasságom Willy, a bécsi Volksoper klarinétosa alig jön ki a fizetéséből, a vőm sem keres úgy, hogy a felesége családjáról gondoskodhatna. Az én külföldön szerzett gázsím kis fölöslegéből elégednek. Tizenkét éves a legkisebb leánykám.

— Csak látogatába megy hát Bécsbe?

— Nemcsak látogatába. Lehet, hogy az Isac Deutsch-féle művészársulathoz szerződöm. Csupa irodalmi darabokat játszanak ezek, a híres Baretow is közöttük volt és világhírűvötte a Freie Volksbühnét.

Boldog öröm villant Frau Weinberg szemeiből.

— Mennyire szeretném, ha ezekben a szerepekben látna! Ilyenkor nem sajnálom, hogy életemet nem gyermekeim között töltöttem. Csakhogy, fájdalom pddig ez a művészi szerep ritkán esett meg velem.

Szinte ujjongott, hogy ezentúl otthon lesz a szerepeiben és otthon a családjában.

— Ezt a nyugalmat megérdemltem, ugy-e?

Meghatott ez az asszony a hat gyermekével, unokáival, a beteg urával és a színpadi ambíciójával.

— Asszonyom, — mondtam — maga mártírkoszorút érdemel.

Ez kelleltenül érintette.

— Nem mártírság ez. Tudhatná, hogy

zsidóknál tradíció volt régebben, hogy az asszony keresett az urára, aki otthon ült és Talmudot tanult. Nagyanyánk még ilyenek voltak. Baj, hogy én is ilyen lettem? Isten akarta így, különben nem ruházott volna fel színészi képességgel. Van egy szindarabom, Az elhibázott élet (Das verfehlte Leben) a címe, amelyben belhelyeztem magam. Keserű napjaimban irtam. Remélem, még mosolyogni fogok a darab címén.

— Ezt kívánom önnek asszonyom!

Tiszta szívvel kívántam ezt Frau Weinbergnek és mondhatom, hogy én a magam részéről így sem tartottam elhibázottnak ezt a küzdelmes, vergődő, családért és művészetért lemorzsoló életet. (sz. i.)

PALESZTINA-MUNKA

Tóra-főiskola nyílik meg Jeruzsálemben

(Jeruzsálem, május 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A palesztinai országos főrabbinátus elnöke, A. I. Kuck főrabbi megleghangu felhívásban fordult a világ vallásos zsidóságához egy Jeruzsálemben felállítandó Tóra-főiskola érdekében. A Tóra igazi otthona — mondja többek közt a felhívás — csak a szent város lehet, mint a zsidó szentség központja. A második templom lerombolása után is, amíg a nyomasztó viszonyok véget nem vetettek a zsidó jisivnak, addig még a babilonai nagy zsidó centrum is minden vallási kérdésben alávetette magát a szentföldi patriarhátus döntésének, mert a Tóra előírása és a próféta szava, hogy „Cionból ered a tan és Isten szava Jeruzsálemből“, soha érvényét nem vesztette. Később is láttuk, hogy valahányszor külföldi zsidó centrumok vezetői önállósították magukat, az mindig a zsidó tan és a zsidó nép egységének rovására ment és népiünk jobbjai, mint pl. a Ramban, Rabbi Jozsef Káro, a sulchán-áruch szerzője stb. hangoztatták, hogy mihelyt a viszonyok megengedik, vissza kell helyezni a Tóra szentségét az ő szent otthonába, Erec Jisraelebe.

Megfelelő keretek között képes lesz ez a főiskola a zsidó nép fővárosában olyan légkört teremteni, amely a zsidó tan dicsőségét emelne és sikerült növendékei által szerte a világon is hirdetné. Ugyanis a tanítványok, akik a biblia és talmudon kívül a vallási, vallásfilozófiai, etikai oktatásban részesülnek és a tóra emeléséhez szükséges egyéb tudományokban is jártassággal bírnának, — a diaszpórai hitközségek élére kerülve, végtelenül sokat használhatnának a zsidóságnak és az istenhit, nemzeti érzés, Palesztina szeretete, vallásérköles és emberszeretet, szóval a tökéletes és teljes zsidóság jegyében vezethetnék híveiket.

A létesítendő főiskola alapja megvan már egy kisebb-tudós társaságban, amely a főrabbinátus mellett működik és a gyakorlati vallási kérdéseken kívül etikai és eszmei kérdések tisztázásával is foglalkozik.

Az egyetem előkészületei. A „Palesztine Land Doweplement Co“ a Cofim-hegyen óriási telket vásárolt a héber egyetem orvosi fakultásának felépítése céljára. A vásárláshoz szükséges pénzt az amerikai zsidó orvosok szövetsége adta. Prof. Otto Warburg Amerikába érkezett, hogy az ottani gazdag zsidókat rábírja a palesztinai héber egyetem felépítésében való részvételre. A „Morgenjournal“ munkatársával folytatott beszélgetésben kijelentette, hogy új tervei vannak az egyetemmel kapcsolatban és azok segítségével mindenkit meggyőzhet az egyetem nagy fontosságáról.

Abu-Kisak fogva marad. Ismeretes, hogy két évvel ezelőtt Abu-Kisak sejk vezetése alatt megtámadták az arabok Petach-Tikvat. Hogy a

„kolóniák anyjának“ elpusztítása nem sikerült, az a zsidó védelem elszántágának köszönhető. A bíróság Abu-Kisakot tizenöt évi kényszermunkára ítélte el. Azóta már többiben kérték számára kegyelmet a főkörmányzótól. Legutóbb amikor Beerseban leleplezték Allenby tábornok szobrát, akékor az összegyűlt arab előkelőségek addig nem akartak az ünnepi lakoma asztalához leülni, míg a főkörmányzó meg nem ígéri Abu-Kisak megkegyelmezését. Sir Herbert Samuel azonban következetesen kitartott ama feltétele mellett, hogy a környékbeli arabok garantálják Petach-Tikva biztonságát, amit azok vonakodtak megadni. Ezért most hivatalosan közzétette a palesztinai kormány, hogy Abu-Kisak ki fogja tölteni a rászabott büntetést.

Művészettörténeti kiállítás Haifában. A munkásszervezet kulturbizottsága a peszachi felünnep alkalmával művészettörténeti kiállítást rendezett a haifai technikum termeiben. Kiállításra került mintegy kétszázötven műreprodukció a művészet minden korszakának reprezentáló műveiről. Szakemberek magyarázták a nagyszámú látogatóközönségnek a képek jelentőségét, korát és stílusát. A kiállítás iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg.

— Az ipari költségvetés emelése. Jeruzsálemből jelentik: A londoni cionista végrehajtóbizottság értesítette a palesztinai cionista vezetőséget, hogy legutóbbi ülésén új költségvetést dolgozott ki a Palesztina-munka számára, mely szerint az iparfejlesztési tételt felemelték kétszeresére.

Kis hírek. Lord Balfour köszönetét fejezte ki a tiberiási „Kirját Samuel“-negyed építőinek, hogy egy utcát elneveztek róla. — Legközelebb megindul Jeruzsálemben egy időszaki sakk-folyóirat az ottani „Lesker-klub“ kiadásában. — A „Silikat“ építőanyaggyár ismét megkezdte működését. — A telavivi Nordau-negyedben megindult az építkezés. — Április harmadik hetében 450 új bevándorló érkezett Palesztinába. — Legközelebb tárgyalja a sikhmi törvényszék néhány arab előkelőség bűnpörét, akik fenyegetésekkel kényszerítették a népet a választások bojkottálására.

KERESKEDELMI HITELINTÉZET R. T.

CLUJ—KOLOZSVÁR, PIATA UNIRII (VOLT FÖTÉR) 20 SZ.

Elvállal a külföld bármely piacára kifizetéseket napi vagy fix áron, vásárol devizát és effektív valutát a legalányosabb feltételek mellett

Feketeerdői üveg és mindennemű

porcellánáru legolcsóbban

Telefon 588

Kerekes Ernő

áruházában vásárolhat

Cluj, Calca Reg. Ferdinand 4.

Engross! 1484

Endetail!

Még sehol és soha

nem voltak kaphatók készen olyan kitűnő

öltönyök, felöltők, fiuruhák,

1433

mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Fötér 10. szám.

Szövetek nagy választékban.

Rothmann Márton

szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-ulea) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidékimegyendeleseket postane szállók

Besz

(Pr

munkatár

tényleges

Kabinetje

hallból n

magas abl

zszásznyeg

lekkel, szö

Déle

megteltek,

ülnek cso

Rente . .

szédjükből,

merov szol

Becska és

szélgatnek,

olajfestékb

kémények,

nyok, a kü

vörös hallb

Tizen

sáktól, Bec

gató megy

vékony hiva

nokok tele

ajtókban me

mot képvisé

— Ic

ros Deutsc

steuer . . .

irányos arch

gató kisiet

hofra, hogy

adóutasítások

néznek, hán

igyekvés.

— Mi

bad pénztel

kellemesen,

— A

nagykeresked

En pec

azt a szivess

Tizenk

de névjegyen

gosszürke ru

sor szakett k

lehetek.

— Dr.

Puffadt

omlós barokk

magas ember,

— A v

met. — Mula

—

A par

Keresked

(Bukare

jától.) A belg

pontját. Vait

bukással kees

ban eisimulta

a kormány ta

Az „Ad

mány harmón

gos nyugalom

det. Annyi bi

stantinescu kö

beszélés a leg

le. Beavatott

Bratianu fivér

niszterek meg

átszervezésével

zárásáig. Eoált

a közigazgatás

ősi szesziora

vény tárgyalás

Vaitolan

Az „Ad

tagjai ma már

dását. A kormá

A cseh korona műhelyében

Beszélgetés dr. Vlasák helyettes pénzügyminiszterrel, a Hussova tsidán

(Prága, május 12. Az Uj Kelet kiküldött munkatársától.) A csehszlovák pénzügyminisztérium tényleges vezetője jelenleg dr. Vlasák osztályfőnök. Kabinetje Bečka miniszter dolgozószobájával közös hallból nyílik. Óriási bordóvörös tónusú hall ez, magas ablakkal, hatalmas olajfestményekkel, perzsaszőnyegekkel, kis mahagóni asztalakkal, fotelkkel, szőfakkal, párnás ajtókkal.

Délelőtt tizenegy, már az összes karosszékek megteltek, pirosarcu telt gyárosok, pénzemberek ülnek csoportokban, behatóan beszélgetnek. — Rente... — ezt a szót hallom csak ki cseh beszédjükből, de ez nagyon gyakran ismétlődik. Két merov szolgál, feketében, áll a terem két végén: Bečka és Vlasák kabinetje előtt. A gyárosok beszélgetnek, a szolgák állnak, Masaryk és Rasin olajfestékben ül a falon. Az ablakon túl emeletek, kémények, gyárkürtök, az emeletek alatt adóalanyok, a kürtök alatt bér munkások, itt a bordóvörös hallban rente.

Tizenegy óra tízperc, kövér ur jön ki Vlasáktól, Bečka-hoz sovány ruszinszkói pénzügyigazgató megy be. A molett magánosok szomorúak, a vékony hivatalnokok jövedelmük. A vékony hivatalnokok tele vannak bizalommal, a szolgák is az ajtóban megelégedettek, ők valamennyien az államt képviselik, nagyon tudatosak.

— Ich fürchte — mondja az egyik sörgyáros Deutschtömbenből — die neue Flaschensteuer... — csak Rasinak van nyugodt, célrányos arckifejezése az olajban. A pénzügyigazgató kisiet Bečskától, szalad a Masarykbahnhofra, hogy Ruszinszkó felé le ne késsen az új adóntasításokkal. Molett magánosok aggódva utána néznek, hány percent többletet jelenthet ez az igyekvés.

— Milyen kitűnő dolog, hogy én ilyen szabad pénztelen ember vagyok... — bizsergek kellemesen, kívül a közgazdasági viszonylatokon.

— A válság nő... — állapítja meg egy nagykereskedő mellettem és leereszti az orrát.

En pedig, feleletlenül: — megteszem nekik azt a szívességet, hogy a helyzetet megérdeklődöm.

Tizenkét óra még mindig sokan maradunk, de névjegyet már régen benn van, hívják. Világosszürke ruhában felemelkedem fotelemből, két sor szakett közt megyek, érzem, csodálkozni ki lehetek.

— Dr. Vlasák?

Puffadt esküvár alatt fogunk kezét, tág térben, omlás barokkszékekbe ereszkedünk. Vlasák közép-magas ember, jó férfikoru, aprószemű, mozgékony.

— A válság?... — ismétli első kérdésemet. — Múlóban.

— De a korona!
— December óta nem mozdult.
— És ezek?... — a hall telé.
— Kitarthat!
— Türelemtenek.
— Már nem tart soká.
— Meddig?
— Ebben az évben vége van.
— Bizonyos?
— Komoly jelek vannak. Ausztriával, Németországgal már versenyzünk.

— De Anglia!
— Ott is van válság. Amerikában is. Mi már kezdünk kilábolni. Az államháztartás —

— Tudom, aktív —
— Harmincmilliárdos költségvetésnél!

— És az export? A magánosok?

— Egyes cikkeknel több a kivitel, mint volt.

— Munkanélküliség?

— A télen még száználvanötezen nem dolgoztak. Ennek a fele már beállt.

— Gyárosok, kereskedők, bankosok panaszkodnak a magas adók miatt.

— Leszállítjuk. Tudjuk, a mai nívón nem maradhat. Egyszerűsítjük.

— A hadikölcsönkötvényeket beváltották?

— Aki hetvenöt százalékaért újat jegyzett, annak a régitől is elismertünk háromnegyedrészt. Ugyanígy jártunk el a négyszázalékos kincstári járadékokkal. Száz ezer korona új jövedéért átvettük a régit, hatvanévi törlesztésre, hat százalékkal.

Ez négy milliárdot hajtott. Az osztrák-magyar járadékok negyvenkét százaléka a mi területünkre esett.

— És egyéb kölcsönök? ...

— Csak az új angol-amerikai jött létre. Két és félmilliárd cseh korona.

— Milyen célra?

— Állami beruházásokra. Évente kétmilliárdot investálunk.

Felkeltem a gobelinhuzastról. Kissé nehézkesen a sok befektetéstől. Megsulyosodtam. Vlasák kezét nyújtott. Ahogy megszorítottam, valami készülő új pénzügyi reformot éreztem ki. Az ajtóban molett urral ütköztem össze. Zavart, bizonytalan szemmel mozgott előre Vlasákhoz. Az osztályfőnök szilárdan várt, erős vágányon, amelyről, nem hiszem, hogy valaki kimozdíthatná. Háta mögött órá is Rasin nézett. És az egész kabinetben, a hallban, mindennél az állam emelkedett, józan, hideg biztonsággal és a vele való érintkezéstől percek alatt én is olyan nagy fiú lettem, hogy tettem magam észre sem veszem a reszkető sörgyárost és a bankembereket, csak a két szolgának bólintottam meg a fejemet.

Ben Ami.

A parlamenti szünet után szervezik át a kormányt

Kereskedelmi összeköttetés Oroszországgal. A diák zavargás a szenátus előtt

(Bukarest, május 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) A belpolitikai válság tegnap érte el tetőpontját. Vaitoianu lemondása már-már kormánybuktással kecsegett az ellenzék, mára azonban elismultak a válsághullámok és ugylátszik a kormány tagjai között újra teljes a harmónia.

Az „Adeverul“ óvatosan fogadja a kormány harmóniájáról szóló híreket és látszólagos nyugalomnak mondja a politikai szélsőséget. Annyi bizonyos, hogy Bratianu és Constantinescu között tegnap este végbement megbeszélés a legteljesebb egyetértés jegyében folyt le. Beavatott helyről nyert értesülés szerint a Bratianu fivérek, Constantinescu és Duca miniszterek megállapodtak abban, hogy a kormány átszervezésével várnak a parlamenti ciklus befejezéséig. Ecélből véglegesen elhatározták, hogy a közigazgatási reformtörvény tárgyalását az őszi szesszióra halasszák, mert féltik, hogy a törvény tárgyalása újabb kielezi a helyzetet.

Vaitoianu maradhat is — mehot is

Az „Adeverul“ jelentése szerint a kormány tagjai ma már közömbösen veszik Vaitoianu lemondását. A kormány bár hivatalosan nem fogadta el a lemondást, nem gördit akadályt Vaitoianu távozása elé, viszont szívesen venné maradását. Ha Vaitoianu vagy a kormány bármely más tagja kitalná a kormányból, tárcáját a parlamenti ülészek betöltéséig nem tölthetik be, hanem ügyeinek vezetésével egyik-másik minisztert bízzák meg.

Az átszervezett kormány

A parlamenti szesszió befejezése után bekövetkezendő kormánytszervezésre máris megindultak a kombinációk. A „Presa“ kormánykörökből vett értesülés alapján közli a távozó és az új miniszterek névsorát. Eszerint Vaitoianu benn marad a kormányban, tegnapi lemondása ellenére is. Sassu, Cosma, Mosoiu és Florescu távoznak. Saveanu és Tancred Constantinescu bizonyosan, Dimitriu valószínűleg tárcához jut. Tárcait kapnak ezenkívül Nistor és Inulet eddigi tárca nélküli miszterek is.

Románia felvolsz a kereskedelmi összeköttetés Oroszországgal

A tegnapi minisztertanácson, amelyen Vaitoianu és Marzescu is résztvettek, a román-orosz kereskedelmi összeköttetés lehetőségeit vitatták meg. Sassu minisztert megbízták, hogy tanulmányozza a Beszarábiából Oroszország felé való export lehetőségeit. A kormány Beszarábiából bort, zöldséget és aszaltterményeket — gabonaméleteket kivéve — hajlandó Oroszországba exportálni. A minisztertanács elhatározta, ha a román-orosz kereskedelmi összeköttetés megindul, a tárgyalásokat a két ország közvetlenül, közvetítő nélkül folytatja le.

Ezután Duca miniszter tett jelentést a lausannei konferenciáról. Duca miniszter kijelentette, hogy véleménye szerint a keleti béke rövid idő kérdése.

Anghelescu miniszter bejelentette, hogy az összes egyetemi székhelyeken egy-egy új diáktionthion létesítését vette tervbe.

Ujból a cukortörvény

A kamara mai ülésén Pora, képviselő az oktatásminisztérium fizetése ügyében interpellált.

Ezután Sassu miniszter a következő deklarációt olvasta fel:

— A cukortörvényjavaslatot eredeti szövegében ismét a ház elé terjesztem. Kérem a kamarát, hogy az első beterjesztés alkalmával mondottak alapján legyen meggyőződve arról, hogy a törvény szükséges és szavazza meg módosítás nélkül. Dan Sever és Madgearu a javaslat ellen szólnak fel. A javaslat a holnapi gyűlésen kerül szavazás alá.

Az egyetemi zavargások a szenátus előtt

A szenátus ülésén Disescu szenátor interpellációt intéz Angheliescu közoktatásügyi miniszterhez az egyetemi zavargások ügyében. Kérde, milyen rendszabályokat alkalmaztak a főiskolák zavaraltalan működése érdekében. Továbbá interpellációt intéz az igazságügyminiszterhez az új lakbérleti törvény számos homályos pontja miatt. Kérde a minisztert, hogy a lakbérleti viszonyok végleges szabályozására mit szándékozik tenni.

Pop szenátor gyászbeszédet tart Cristescu tábornok emlékére. Ferechide elnök a szenátus, Constantinescu miniszter a kormány nevében paratálja el a vezérkari főnököt. Trandafirescu szenátor az ellenzék nevében csatlakozik a szónokokhoz.

A szenátus ülését a gyász jeléül feltüggesztik, — azután pedig újból megnyitva, a moratóriumról szóló törvényjavaslatot változatlanul elfogadják.

A kamara hétfői ülésén Banu kultuszminiszter a magániskolákra vonatkozó törvényjavaslatot fogja beterjeszteni. A javaslat előadója Pilat, a neves román poéta.

Az ismeretlen katona emlékére rendezendő ünnepek miatt a kamara a jövő héten szünetet tart.

Magyarország bizik a nemzetközi kölcsönben

(London, május 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angol sajtó élénken foglalkozik Bethlen miniszterelnök utjával. Anglia és Olaszország között a lapok szerint nemcsak a német jóvátétel kérdésében, hanem a magyar reparációs kérdésre nézve is megegyezés jött létre.

A jóvátételi bizottság angol és olasz delegátusai utasítást kaptak, hogy indítványozzák a szövetségeseknek a magyar állami vagyona érvényesített zálogjog felfüggesztését és tegyék lehetővé, hogy Magyarország érdekében is hasonló szanalási akció induljon meg, amilyent a népszövetség indított Ausztria érdekében.

A jóvátételi bizottságnak a magyar kérdésekkel foglalkozó albizottsága pénteken délután terjesztette plenáris ülés elé javaslatait. A tárgyalást azonban néhány nappal elhalasztották az adatok kiegészítésére. Minden valószínűség szerint a jóvátételi bizottság május 18-án fogja a magyar kormány kérésével kapcsolatos határozatát kihirdetni.

Kállay pénzügyminiszter a Magyar Távirati Iroda párisi tudósítójának adott nyilatkozata szerint nem hiszi, hogy az antant meg fogja tagadni Magyarország kérését, mert ez nemcsak Magyarországra, de az összes dunai államok gazdasági konszolidációjára katasztrófális lenne. A kölcsön módozatairól külön tárgyalások lesznek, mert a pénzpiacok mai állapotánál sokkal rosszabb helyzetűek, mert a pénzügyi helyzetük miatt a kérdés nagyon bonyolult.

Bethlenék vasárnap délután utaznak Rómába, ahová Budapestről hararendelték Castagnetto herceg olasz követet és Vinet kereskedelmi attasét, amiből azt következtetik, hogy Rómában igen fontos gazdasági tárgyalások lesznek.

Németország új ajánlatot tesz?

Páris, május 12. A „Journal“ berlini tudósítója beavatott forrásra való hivatkozással jelenti, hogy a német kormány legközelebb új ajánlatot tesz a szövetségeseknek. Az ajánlat azokra a tervekre támaszkodik, amelyeket Bonar Law a legutóbbi párisi konferencián előterjesztett.

Hivatalába iktatták Kolozsvár új polgármesterét

Dr. Utelea jövő programjáról

(Kolozsvár, május 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombaton délután öt órakor hivatalába iktatták dr. Utelea volt subprefektust, Kolozsvár újonnan kinevezett polgármesterét. Az installációt egyszerű formák között, a város tisztviselőinek jelenlétében a polgármester szobájában Stefanescu prefektus végezte.

A beiktatás Moga delegált polgármester üdvözlő beszédével kezdődött. Köszöntötte az új primárt a tisztviselők nevében, akiknek ezuttal megköszönte a helyettesítés néhány hetében tanúsított buzgó és önzetlen támogatását.

Ezután Stefanescu prefektus emelkedett szólásra. Boldog, ugymond, hogy politikamentes primár vehette át Kolozsvár ügyeit, amelyeknek vezetésére valóban csakis vérbeli tisztviselő alkalmas. Ő maga is tisztviselő ember, felküzdötte magát a hivatalnoki pálya alsó fokáról arra a helyre, ahonnan most szolgálja a közérdeket. Tizenkét esztendeje dolgozik a közigazgatásban és minden tapasztalata igazolja, hogy a politika nem való az adminisztrációba. A tisztviselőnek az egyenes és becsületesen értelmezett törvényt kell végrehajtania, minden mellékleteket nélkül. Nagy elismeréssel adózik Kolozsvár város buzgó tisztviselő kara iránt, megköszönte Moga és Crainic tanácsos tulfeszített munkáját és a kormány nevében beiktatta hivatalába Utelea dr.-t, akinek sok szerencsét kívánt működéséhez.

Az új polgármester megköszönte a prefektus meleg szavait.

— Tudom milyen munka és felelősség vár rám, — mondotta — tudom, hogy első feladatomban a város lakosságát nemzetiségre és vallásra való tekintet nélkül munkájában és munkája fejlődésében elősegíteni. Abban a meggyőződésben veszem át a hivatalt, hogy kemény munkával, pártatlansággal, a város ügyeinek fejlesztésével meg fogom tudni szerezni azt a presztizst, amely Erdély fővárosát megilleti. Ehhez azonban a tisztviselői kar támogatására van szükségem. Arra kérem önöket uraim, támogassanak, mert ezzel magasabb hivatást teljesítenek: a város boldogságát segítik elő.

A beszédet a jelenlévők lelkesen fogadták és az új polgármesternek hosszasan tapsoltak. A beiktatás ezzel végetért.

Munkatársunk előtt Utelea dr. kijelentette, hogy hivatalbalépésekor mindjárt megkezdte a munkát. Programot nem csinált magának, minthogy első feladatául a megoldásra való problémákat szeretné elintézni. Mindenekelőtt ki akarja eszközölni a kormánynál, hogy a költségvetés redukálására vonatkozó intézkedését vonja vissza. Az utak, a vízművek és a villamosüzem rendbehozása mind sürgető kérdések. Ügyelni fog rá a város presztizs érdekében, viszályok sehol el ne forduljanak, ahol megis tapasztal ilyesmit, ott kiméltlenül fog eljárni. A lakosság érdekeit vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül becsülettel, pártatlanul akarja képviselni.

— Masaryk felesége halálán van. Prágából jelentik: Masaryk köztársasági elnök évek óta betegeskedő feleségének állapota súlyosan rosszabbodott. Elverése fokozatosan csökken, a lélegzése kihagyásos. Orvosai nem bízhatnak életbenmaradásában.

A zsidó emigráció

Beszámoló a zsidó nők világtkongresszusának harmadik napján

(Bécs, május 12. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A zsidó nép történetében eddig páratlanul álló női világtkongresszus harmadik tárgyalási napján a delegátusok folytatták az egyes országok zsidó nőszervezeteiről és azok munkásságáról szóló referátumokat.

Schnabelné (Brünn) a csehszlovákiai zsidó nők munkájáról számolt be. Mint fontos momentumot emeli ki, hogy az elmúlt két év óta a csehszlovákiai zsidó nők igen tevékeny részt vesznek a zsidó mozgalomban.

Ullmanné (Bécs) az ausztriai szervezeteket ismerteti. A legelső ausztriai zsidó nőegylet 1818-ban alapították, tehát már száz évnél hosszabb ideje áll fenn. 1866-ban alapították a zsidó leánysegélyező egyesületet és később az Erzsébet királynéről nevezett zsidó munkásleányotthont. Jelenleg a zsidó menekülteket ellátó szervezet, melyet Anitta Müller organizált és vezet, Bécs egyik legnagyobb népjóléti intézménye.

Heymanné (Dánia) a dániai és skandináviai tevékenységet ismerteti. Egész sereg menekülteket segítő, gyermekgondozó intézményről, kórházokról, szünidei gyermektelepekről számolt be. Külön női egyesület gondoskodik a csecsemőgondozásról.

Külön beszámolókat tartanak még az angliai, franciaországi és németországi kiküldöttek. Németországban a zsidó nőegyesületek szövetségben egyesültek. A szövetségnek 50.000 tagja van. Külön

A heti devizapiac

Újból zuhan a márka. Javul a font sterling és a lira Zürichben

(Kolozsvár, május 12. Az Uj Kelet tudósítójától.) E héten a pénzüpiacot a nyugati devizák állandó lnyhulása irányította. A forgalom svájci frankban és dollárban az elmúlt héthez viszonyítva emelkedett. A német márka a hét elején szilárd volt, a forgalom mégis a minimumra csökkent, mert nem bíztak a tartós javulásban. A tegnapi zürichi zárlat és a mai nyitás a márka újabb esését jelenti. Egy nap alatt tizenöt pontot veszített értékéből. A belföldi pénzüpiac az esésnek megfelelően alakult ki árfolyama. Az állandó kínálattal szemben kereslet nincs. A berlini tőzsdén az esés hírére óriási hausse volt. A dollár egy nap alatt négyezer márkával emelkedett.

A magyar korona egyelőre stabilnak látszik. Zürichben hetek óta 10-50. Belföldön az egész héten 34-35 körül mozgott. A dollár a héten a nemzetközi pénzüpiacra gyengült. A múlt héten 563 volt Zürichben, mai árfolyama 557. A lnyhulás spekulációnak tulajdonítható. A francia frank egész héten javult, a mai zürichi tőzsdén is. A cseh korona is tartósan javul. A hét elején Zürichben 1642 volt, ma 1657-50. Belföldön a lej javulása következtében nem emelkedett.

A font sterling Zürichben ugrásszerűen emelkedik. Ma Zürichben 2572-50. Ez az árfolyam a békebeli zürichi jegyzés felett van. A dinár Zürichben 580 árfolyamon stabilizálódott. Belföldön 2-05—2-10 között ingadozik. Az olasz lira a héten lnyhult. A mai zürichi nyitásnál mutat emelkedő irányzatot. A zürichi emelkedés következtében belföldön husz pontot javult. A lengyel márka esése a héten megállott. Forgalom egyáltalán nem volt, bár nagyon előnyös áron kínálták. Az osztrák korona Zürichben stabilizálódott. Belföldön 335—339.

Irányzat a jövő hétre: Márkában, magyar koronában esés, font sterlingben emelkedés.

egyesület foglalkozik a palesztinai kulturális munkával. Gazdasági leányfarmokot és gyermekkerteket tartanak fenn Palesztinában. A németországi referátum és a hozzászólások révén a tárgyalás áttért a Palesztina-kérdésre. Különösen az egyik ausztriai kiküldött, Erna Patak, hangsúlyozta a női munka fontosságát a palesztinai kérdésben. A tárgyalások stilszerű befejezéseket Mazal Ovadia, bécsi delegátus zengő ritmusú héber nyelven tartott felőrá hozzat tartó referátumot.

A délutáni ülés az emigrációs problémának volt szentelve. Dr. Káhn (Berlin), Mrs Razovsky (Egyesült-Államok), Rotter (Konstantinály) referáltak erről a kérdéstről. 1831. évtől 1922. évig 3,300.000 zsidó vándorolt Kelet-Európából nyugat felé. Ezek közül 2,650.000 az Egyesült-Államokban telepedett le. A legutóbbi években az amerikai törvényhozás teljesen elzárta Amerika kapuit a zsidó emigráció elől. Pedig, ha valaha, akkor most van szükség országokra, ahová az oroszországi, lengyelországi, ukránjai és a többi keleti országok zsidói menekülhessenek a rájuk nehezedő gazdasági és kulturális elnyomatás alól és megmentsék életüket a pogromok elől. A zsidó nők emigrációs munkája ezen a ponton kapcsolódik bele a gyakorlati Palesztina-munkába. A referátumok kapcsán a párisi, magyarországi, lengyelországi, svájci, amerikai, palesztinai, rigai, danzigi, hollandiai és olaszországi kiküldöttek számoltak be a maguk emigrációs munkájáról. A tárgyalásokat késő délután félbeszakították és vacsora után éjjeli ülésre gyűltek egybe. Az éjjeli tanácskozás késő hajnali órákig tartott.

Május 12-én 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

3300—3500 magyar koronát,
20000—20100 német márkát,
0-47—0-47 1/2 dollárt,
33500—33800 osztrák koronát,
7-14—7-15 olasz lírát,
7-18—7-20 francia frankot,
2-66—2-67 svájci frankot.

Valutapiac május 12-én:

Bukaresti Devizák: Páris 1376, London 964, Newyork 208 1/2, Róma 1043, Zürich 3775, Prága 620, Bécs 29-85, Budapest 4—, Berlin 56.

Bukaresti Valuták: Márka 80—85, léva 150—160, török lira 140—150, font sterling 975—977, francia frank 1400—1405, svájci frank 3800—3850, lira 1010—1020, drachma 260—270, dinár 205—210, dollár 209 1/2—210, napoleon 780—800, osztrák korona 30—30 1/2, magyar korona 380—384, cseh korona 615—618, lengyel márka 50—55.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 137 1/2—136, Newyork 556 1/2—556 3/4, London 2572 1/2—2571, Páris 3680—3675, Milano 2690—2710, Prága 1657 1/2—1654, Budapest 10 1/2—10 1/2, Belgrád 580—580, Bukarest —, Varsó 116—116, Bécs 78 1/8—70 1/8, Bécs lebélyezett 78 1/8—70 1/8.

Páris. Nyitás: London 70, Newyork 1519 Berlin 40, Róma 73, Prága 45, Bukarest 725 Zürich 279 1/2.

Berlin. Nyitás: Róma 20 15, London 193000, Newyork 41750, Páris 2760, Zürich 7490, Prága 1242.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Márka 14—16, fontsterling 24200—24800, lira 259—269, szokol 156—162, lengyel márka 118—1300.

Budapesti értéktőzsde. Nyitás: Salgó 113000, Rima 31000, Allamvasut 100000, Kőszén 386000, Olajipar 19000, Ganz-Danubius 2675000, Délivasut 17300, Cukor 522500.

Ciuj telefonszám:
10—02.

Az „Iris” porcellángyárból

megkezdtem a fajence kályhák és más áruk eladását

FISCHER

„Iris” porcellángyár vezérképviselői és főlerakati

Főüzlet:
Ciuj
Piața Unirii 13. szám
Telefonszám: 10—02

Főüzlet:
Tg. Mures
Cal. Reg. Ferdinand 7
Telefonszám: 2—97.

HI

Az Uj Kelet az egyetlen napilapja.
Az Uj Kelet cikkeinek jelölésével engedélyezett árák: Egy évfélévre 240 lei.
Fejlesztés szerkesztő: Ma

Az Uj K

Négyéves küzdelem után az Uj Kelet eléréséhez, amely szánta: az egyetlen lett. Felmagasodva sorát a zsidóság érdekében a zsidóság érdekeinek védelmére Jóléti érdeklődéssel látjuk erdélyi zsidóságát amelyet számára a lemlen az Uj Kelet árnyalatra való tekintet a saját lapjának terettede küzd és a m eszméért.

Az Uj Kelet Altruista célokkal szorgos és sohasem vtok, mint más lapok, éppen ezért csakis fel anyagi létét. Ne sem hatalmi párt hat tehát sem kiv szubvencióra.

Az utóbbi hónapok nyersanyagok állományának előállításai költségei hogy egy-egy példánk költségét sem a további megjelenésnek vagyunk a lap emelni, amint azt szükségessé teszi. H táborunkra csak az hátrítani, amelynek kodni nem tudunk, hogy o lésért lapunk g nagyobb terjedelmű szám továbbra is le kívül a hét más nagyobb oldalszámú

A kényszerítő kezdve az Uj Kelet ten főlemeljük. Az kezdők:

Egy óra
Negyedévre
Félévre
Egész évre
Egyes példány ára 3 lei.

Hisszük, hogy a kényszerítő még nagyobb lelkesedést hoz az egyetemes erdélyi napilapjának új

— Megváltozott. A kolozsvári város sere Stefanescu delegátusát a következő hétfőn reggel hat óráig viz, de csak kis földszinti lakásokba III. és IV. kerület az I. és II. kerület más mellett az em egész város kap viz IV. kerület, főlöttől emeleti lakásaiban is kilencig az egész város földszinti lakásokban amelyet valószínűleg főlvaltani, még akár hibáit. Most egyébként egy új motorral Kolozsvár vizellátását tudja majd m

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 45 lei, negyedévre 130 lei, félévre 240 lei, egész évre 450 lei.
Felelős szerkesztő: Marlon Ernő dr.

Az Uj Kelet olvasóihoz

Négyéves küzdő és felvilágosító munkát végző az Uj Kelet elért programjának ama kifejléséhez, amelyre a parancsoló élet és a sors számta: az egyetemes erdélyi zsidóság lapja lett. Felmagasodva a pártérdekeken, minden sorát a zsidóság egységes, nagy céljainak és érdekeinek védelmére küldi harcos küzdelembe. Jóleső érzéssel látjuk, hogy a helyzetére és melő erdélyi zsidóság felismerte a nagy értéket, amelyet számára a jogiért folytatott küzdelemben az Uj Kelet jelent és ma már pártárváltra való tekintet nélkül, minden zsidó a saját lapjának tekinti az Uj Keletet, amely érte küzd és a mindnyájunknak közös, nagy eszméért.

Az Uj Kelet nem magánvállalkozás. Altruista célokkal indítottuk utjára ezt az újságot és sohasem vezettük ridég üzleti szempontok, mint más lapvállalatokat. Az Uj Kelet éppen ezért csakis olvasóinak táborára építheti fel anyagi létét. Nem áll sem magánérdekeltség, sem hatalmi párt szolgálatában. Nem számíthat tehát sem kívülről jövő támogatásra, sem szubvencióra.

Az utóbbi hónapokban a munkabérek és nyersanyagok állandó drágulása miatt a lap előállítási költségei oly mértékben emelkedtek, hogy egy-egy példány előállítására még az önköltséget sem fedezi. Hogy az Uj Kelet további megjelenését biztosíthassuk, kénytelenek vagyunk a lap árát olyan arányban felemelni, amint azt a drágulás elkerülhetetlenül szükségessé teszi. Hűséges és áldozatkész olvasótáborunkra csak az a különbözetet fogjuk át-hárítani, amelynek fedezéséről másképp gondoskodni nem tudunk. Ezzel szemben odátörékszünk, hogy olvasóinkat a mérsékelt emelésért lapunk gazdagabb hiranyagával és nagyobb terjedelmével kárpótoljuk. A szombati szám továbbra is legalább 12 oldal lesz, ezenkívül a hét más napjain is a lehetőség szerint nagyobb oldalszámú lapot fogunk adni.

A kényszerítő okok miatt május 15-étől kezdve az Uj Kelet előfizetési árát mérsékeltten fölemeljük. Az új előfizetési árak a következők:

Egy óra	60 Lei
Negyedévre	170 "
Félévre	320 "
Egész évre	620 "

Egyes példány ára pályaudvaron és vidéken is 3 lei.

Hisszük, hogy olvasóink méltányolni fogják a kényszerdiktálta elhatározásunkat és meg nagyobb lelkesedéssel fogják felkarolni az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság egyetlen napilapjának ügyét.

Az Uj Kelet kiadóhivatala

— **Megváltoztatták a vizsgálatás rendjét.** A kolozsvári vízművek igazgatóságának kérésére Stefanescu delegált prefektus a vizsgálatás rendjét a következőképp módosította: vasárnap és hétfőn reggel hat órától kilencig az egész városban lesz víz, de csak kis nyomás mellett, vagyis csak földszinti lakásokban; kilenctől feltizenegyig a III. és IV. kerületben, feltizenegyig pedig az I. és II. kerületben a rendes husz méteres nyomás mellett az emeleti lakásokban is lesz víz. Délután háromig ismét kis nyomás mellett az egész város kap vizet, háromtól felőtig a III. és IV. kerület, felőtől hatig az I. és II. kerület emeleti lakásaiban is lesz víz és végül este hattól kilencig az egész városban lesz víz, de megint csak a földszinti lakásokban. Ezzel a próbálkozással, amelyet valószínűleg kedden más rendelkezéssel fog folytatni, meg akarják állapítani a vezetékálózat hibáit. Most egyébként a vizsgálatás fokozására egy új motorral bővítik ki a vízműveket, de Kolozsvár vízellátását csak a vízművek teljes kibővítése tudja majd megfelelően biztosítani.

— **Az angol király és a római német nagykövet.** Rómából jelentik: A külügyminisztériumban adott díszbéd alkalmával feltűnést keltett, hogy az angol király hosszasan és szívélyesen tárgyalott Neuradth báró német nagykövettel. Később a királyné is belevagyult a beszélgetésbe. Az angol királyi pár hétfőn elutazik Rómából.

— **Kolozsvár husellátása.** Kolozsvár husellátását végre jóidőre megoldották. A mészárosok és a hatóságok közötti tárgyalások befejeződtek. Moga Aurél tanácsos aláírásával vasárnap rendelet jelent meg a városban, amely pontosan megállapítja a husneműk árát. A rendelet bevezető részében kifejti, hogy az élőállatnak a belföldi piacon való drágulása szükségessé tette a husárak emelését is. A rendelkező rész így szól: „A szarvasmarha ára következőképpen állapítottatik meg: Érvényben marad a régi kilogramonkénti 16 lejes ár az állatnak a következő testrészeire nézve: nyak, fej, láb, szív, vese, máj. 20 lejből állapítottatik meg kilogramonként az állat következő részeire nézve: felsár, rózsapcsenyé, fartó, lapocka, vastagoldal, szegyes és vékonyoldal. A felvágottak ára kilogramonként a következőképpen állapítottatik meg: parizer 48 lej, szafaládé 42, virsli 52, I. o. felvágott 60, II. o. felvágott 48, I. o. debreceni 72 lej. A szopóborju- és bárány-kereskedelem, valamint a szarvasmarha-bélszín eladása szabad.

— **Orkán vagy orgán?** Ma, öt nappal Sándor Erzsinek a Traviatában történt föllépése után ezt a kérdést veti föl az „Ujság“. Nekünk ront, izléstelennek gunyol és komolyan, sőt dühösen állítja, hogy nincs bennünk tárgyilagosság. „Tapsorkán“ tombolt, mondja az idézett lap, valószínűs, hamisítatlan orkán, mi pedig hűvös cinizmussal állítottuk, hogy sem orkán a nézőtérben, sem „orgán“ a színpadon nem volt jelen akkor öt nappal ezelőtt azon a bizonyos Traviata-előadáson. Nem nagyon lehet ezen vitatkozni: a kritikus jelen- vagy távolléte kérdése ez. Aki ott volt, láthatta, hallhatta. És ha ott volt, irhatott volna. De ha nem volt ott, hogy hogy hallotta az orkánt? Ha pedig meghallotta — ismét kérdezzük — miért hallgatott? Így hódol az „Ujság“ egy orkánnal körülrajongott művésznőnek? (sz. i.)

— **Öngyilkos lett, mert a férje elhagyta.** Nagyváradról jelentik: Tegnap a Rédey-kertben a rendőrség emberei egy fiatal asszonyra bukkantak, aki nem volt eszméleténél. A fiatal asszonyt bevitték a kórházba, ahol, miután magához tért, megkezdték a kihallgatását. Az asszony elmondta, Foris Gyulánának hívják, férjétől különváltan él, mert ez őt egy pincérlány kedvéért elhagyta. — Nem tudok az uram nélkül élni, — mondotta az asszony. — Munkát se találtam, három napja nem ettem. Elhatároztam tehát, hogy öngyilkos leszek. Zsírosszódával mérgeztem meg magam és egy kívánságom van: szeretnék meghalni. A szerencsétlen sorsu fiatal asszony röviddel a jegyzőkönyv felvétele után meg is halt.

— **Nem utalja szanatóriumba a munkás-pénztár betegeit.** Nagyváradról jelentik: Az eddigi gyakorlat szerint a munkásbiztosítópénztár szükség esetén betegeit szanatóriumba és fürdőhelyre utalhatta. Tegnapelőtt a kolozsvári központ értesítette a nagyvárad munkásbiztosítópénztárt, hogy a bukaresti központ rendelete alapján, arra való tekintettel, hogy a fürdők egy-egy beteg ellátásáért naponta nyolcvan-száz leit kérnek, egyetlen beteget sem szabad fürdőre, vagy szanatóriumba utalni. A rendelet a betegekre igen sérelmes és száznolcvan beteg várja a kérdés megoldát. Dr. Bayer, a nagyvárad munkásbiztosító főorvosa kijelentette, a betegek elutasítása nem végleges. A pénztárnak ugyanis megállapodása van a Fekete-tenger melletti szanatóriumokkal és a súlyosabb betegeket oda fogják utalni.

— **A nagyvárad villamosművek alkalmazottainak panasza.** Nagyváradról jelentik: A nagyvárad városi villamosművek alkalmazottainak nem ad nyugdíjat. Évtizedekig alkalmazásában lévő alkalmazottak eddig csak csekély kegydíjat kaptak, mivel a villamosműveknek nincs nyugdíjalapja. Emiatt az alkalmazottak panasszal fordultak a városhoz. Bazidi Mihály, a villamosművek igazgatója megígérte, mindent elkövet, hogy nyugdíjalapot teremtsen.

Markovits F. ékszerész!
Cluj—Kolozsvár, Vesselényi-utca 20. sz.

Arany- és ezüst ékszerek, kinaezüst és ezüst disztárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliánst legmagasabb napi áron veszek.

— **Eltemették Christescu vezérkari főnököt.** Bukarestből jelentik: Tegnap temették el Christescu tábornok, volt vezérkari főnököt. A temetésen Károly trónörökös, Bratianu Vintila pénzügyminiszter, több politikai vezérferfiú és valamennyi párt képviselője résztvett. A sirnál Mardarescu tábornok mondott bucsuztatót.

— **Az uzorabíróság újabb súlyos ítéletei.** Megírtuk, hogy a kereskedelmi testületek, közöttük elsősorban a Sfatul, erélyes akciót indítottak az uzorabíróság drákói ítéletei ellen. Hogy ez az akció mennyire indokolt, kiderül a kolozsvári uzorabíróság ítéleteiből. Ez idő alatt kis, márcól-hónapra vergődő egzisztenciákra 194.000 lej pénzbüntetést róttak ki. A vasárnapi Sfatul közgyűlésnek egyik legerősebb tárgya ez a kérdés volt, ami gyors és alapos megoldást igényel.

* **Tapéták a legmodernebb és művészi kivitelben,** búrszony, selyem és legszebb mintákban kaphatók a Friedmann-főle könyvkereskedésben Kolozsvárt, Főter 26. Szobák és lakások tapétázását vállalom. Minták vételkötelezettség nélkül megtekinthetők.

* **A Tutankhamen sirjánál nem volt olyan tolongás, mint Izsák Testvérek női divat és rövid-áruházában,** ahol e héten a legolcsóbban lehet vásárolni a következő cikkeket:

Bajadérszövet	49-50
Fraucia voile	55-—
Eponge duplaszéles	185-—
Angol zephir	43-—
Grenadin duplaszéles mindenszínben	78-—

Izsák Testvérek Cluj, Calea Regele Ferdinand 63.

Vasárnapi Ujság

2. szám

Képek és képes cikkek:

Májusi ünnepségek Kolozsváron. Munkások ezrei a Hója-erdőben. Tánc a Hójában. A Mária Valéria Egylet háromnapos bazarja. A Mária Valéria nőgyógyászati és szülészeti intézet. Kép a babakörzéről.

A trónörökös a ferencrendiekkel. Károly trónörökös a ferencrendi atyák közt. A történelmi nevezetességtű Mátyás-terem.

Kisérletek az anyaggá változtatható ismeretlen erővel. Három materializációs felvétel.

Irodalmi arcképek. Berde Mária otthonában. Bérczy Lajos. Antal János, a tizenhat éves költő. Becski Andor.

A színházi hétről. Sándor Erzs Erdélyben. Kassay Károly 35 éves jubileuma. Lohengrin a román operában.

Nyári divatminták stb. stb.

A szövegrészben:

Szabolcska Mihály, Berde Mária, Bárd Oszkár, Kacsó Sándor versei. Pálffy Gyulácsy Irén regénye. Részlet Karácsony Benő drámájából. Fran: Xaver Kappus-novella Pogány László fordításában. Paál Árpád: A nő hazug élete. Mme Daumiére: Párisi divatlevél.

Grafológia. Háztartás. Világkrónika. Erdélyi Őrszem, posta, stb. stb.

Sport kötött- szövött Áruház

aradi kötő és kötött-szövőgyár lelakata

Kötött kabátok, svettek,
kötött ruhák, harisnya és
kezyü eredeti gyári árban
o o o kapható o o o

CLUJ, Wesselényi-utca 16. sz.

Legolcsóbban
fest, tisztít az

UNIO

gőzmosógyár
Cluj, C. Reg. Ferd. 133

1923

Közgazdaság

A kiskereskedők és kisiparosok adóját az adóösszeíró bizottságok vetik ki. Az adóösszeíró nyolc bizottság Kolozsváron házról-házra járva működik. A földadó alapja a kataszter. Megfelelő kategóriák és osztályok középbéértékét veszik alapul a bizottságok. A tizenkétszázalékos földadót és járulékait a helyszínen állapítják meg. A házádonak is a bérérték az alapja. A kisiparosok és kiskereskedők adóját a bizottságok azonnal kivetik. A megállapítás ellen jogorvoslattal lehet élni a pénzügyigazgatóságnál. A felebbezést azonban husz napon belül kell beadni. A pénzügyigazgatóság ezuttal is figyelmeztetik az adózó feleket, hogy minden adózó otthon, kiállítva tartsa adóívét, amennyiben azt eddig nem nyújtotta be az illetékes hivataloknál. Aki ezt elmulasztja, kétszáz lej bírságot fizet. A nagyipar adóját, mint ismeretes, speciális bizottságok fogják intézni.

Angol tőke nagyváradi vállalatban. A Consum írja: Ilescu tábornok, a nagyváradi Creditul Bihorului igazgatója, Bratianu Vintila pénzügyminiszter ajánlólevelével Párisba utazott, hogy a román iparvállalatokba való bekapcsolódás ügyében külföldi tőkésekkel tárgyaljon. Ilescu tábornok megbeszélései sikerre vezettek, mert egy tőkeerős angol konzorciumot megnyert ennek a tervnek. A Creditul Bihorului így alaptőkéjét 3 millióról 100 millió lejre fogják emelni. A Creditul Bihorului, amely eddig inkább csak közvetítéssel foglalkozott, e tekintélyes alaptőkével néhány nagyobb iparvállalatnál fog érdeklőséget vállalni. Hír szerint már eddig is folytatott megbeszéléseket több bányatársasággal.

A mezőgazdasági szerszámok kivitele. Bukarestből jelentik: A kereskedelmi és iparügyi minisztériumhoz több sürgető kérés érkezett, hogy a minisztérium engedélyezze a mezőgazdasági szerszámok kivitelét. Az export-import bizottság a minisztériumot akként informálta, hogy az export nem engedélyezhető.

Nagy értékelkedések a budapesti tőzsdén. Budapestről jelentik: Az értékpapírpiacra az összes papírok emelkedtek. A Ganz-Danubius elérte a 2,675.000 artyományt. Az értékpapírok emelkedése a korona közeli esését jelenti.

A malmok háborus kárának megtérítése. Cezar Popescu iparügyi vezérigátónál a molnárok egy delegációja interveniált abban az irányban, hogy a Banc Nationala utján olcsó hitelt kapjanak a megkárosított molnárok felült malmaik újjáépítésére.

Az idegen bankoknál elhelyezett betétek. Bukarestből írják: A pénzügyminiszter azzal a tervvel foglalkozik, hogy az idegen pénzintézetektől megvonja a betétek elfogadásának jogát, kivéve azokat a bankokat, melyek hosszabb idő óta működnek az országban. Ezek is azonban csak az alapítási okiratban foglalt tőkének megfelelő betétek elfogadására

lesznek feljogosítva. A pénzügyminiszter intézkedését azzal indokolja, hogy az idegen pénzintézetek, mint a nyugati nagybankok fiókjai, az irántuk megnyilvánuló bizalom következtében magukhoz vonják a román tőkét, amelyet azután nem az itteni gazdaság, hanem a betétek átutalása folytán saját hazájuk közgazdaságának fellendítésére fordítanak.

Az iparvállalatok bejelentési kötelezettsége. Az iparvállalatok bejelentési kötelezettsége május kilencedikén lejárt. A rendőrség népszámlálási osztálya most rendezi ezt az anyagot. Aki az idezett időpontig bejelentési kötelezettségének nem tett eleget, azt 1000 lejtől 10.000 lejig terjedő bírsággal sújtják.

Meghosszabbították a védjegyek kicserélési határidejét. A kereskedelemügyi minisztérium 11678. számú rendeletével értesítette a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarát, hogy a védjegyek kicserélési kötelezettségének határidejét július elejéig meghosszabbította.

Megalakult a nagyszőlősi zsidó hitelszövetkezet. Munkácsról jelentik: A nagyszőlősi zsidó hitelszövetkezet most jelentette be a beregszászi cégbíróságnál megalakulását. A hitelszövetkezet elnöke Guttman Emánuel, alelnök Löwi Sámuel, ügyész dr. Kalmár Miklós, jegyző Weisz Chaim, ügyvezető Guttman Mór, könyvelő Weisz Chaim, aki a céget jegyzi Guttman Emánuel, Steinberger Solem, Löwi Sámuel, dr. Kalmár Miklós, Eisenberger Márton igazgatósági tagok. A szövetkezetnek eddig 315 tagja van, befizettek már 10-024 cseh korona értékű részjegyet és 4713 cseh korona beiratási díjat.

Főleg az utódállamok érdeklődnek a budapesti árumintavásár iránt. Budapestről jelentik: A május 19. és 28-ika között megtartandó árumintavásár iránt külföld, de főleg az utódállamok gazdasági köreiből, rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul, különösen Romániában, nemcsak Erdélyben, hanem a régi királyság területén is. Bukarestből az ottani kereskedelmi és iparkamara vezetésével nagyobb csapat utazik fel az árumintavásárra. Erdély minden nagyobb kereskedelmi és ipari városából rengeteg a jelentkező, akik Nagyváradról, Kolozsvárról és Aradról valószínűleg különvonattal fognak Budapestre utazni.

KUN MÁTYÁS FIA

1516

műköszörűs,
késes, látszerész,
műszerész

Cluj, Calea Victoriei 2
(v. Kossuth Lajos-u.)

A malmok az őrlésdíjak felemelését kérik. A Malomszövetség a kenyér- és liszthivatal elnökségéhez előterjesztést intézett az őrlési díjaknak 3500 lejről 5000 lejre való felemelése érdekében. Az előterjesztést azzal indokolta, hogy az előállítási költségek lényegesen megszaporodtak. A kenyér- és liszthivatal tárgyalás alá vette a Malomszövetség kérését, azonban a határozathozatalt a tények megvizsgálásáig elhalasztotta.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Hétfő este: A Bajadér. (22-edszer. Rendes helyárrakkal. Bérletszűnetben. Kolbayval, Virággal, Neményivel, Berkyvel. Sorozatszám 392.)

Végállomás. Kedden este Szemes Bélának legújabb darabjára Végállomás-t fogják bemutatni. Poór Lili, Táray Ferenc, Cselle Tarnay, Fajk, Táray Böske, Laczkó Aranka, Miklósi Margit, Izsó, Leővey, Bekecs fogják a Végállomás főszerepeit játszani.

Sándor Erzsi és Burián együttes vendégjátéka. Szombat este a Bohémélet előadásának keretében együtt fog fellépni Sándor Erzsi és Burián Károly. Az előadást bérletszűnetben, tölemelt helyárrakkal tartják meg.

Romeo és Julia — Nagy Ilnával. Shakespeare „Romeo és Juliája” van kütüzve péntek estére. Juliát vendégként Nagy Ilnoka forja játszani, a ki évekig volt a közönség kedvence. Az előadást rendes helyárrakkal s rendes bérletben tartják meg.

Bajadér. Hétfő este 22-edszer és a reakövetkező hétfőn 23-adszor adják a „Bajadér”-t.

Rigoletto — Sándor Erzsi. Legparádésabb szerepében a „Rigoletto” Gildájában fog fellépni csütörtök este a Magyar Színház vendégművésznője Sándor Erzsi.

A mozgók műsora

Egyetem-mozgó. Gazdag műsora lesz a jövő héten az Egyetem-mozgónak. Hétfőn, kedden érdeklősítő drámai újdonság kerül színre, a Gyöngyhercegnő. A film tárgya ifj. Dumas Sándor világhírű regényéből van merítve. Szerdán bécsi drámai újdonság kerül színre. Címe: A tüzfészek. Csütörtökön a Fronfron, pénteken amerikai szenzáció, a Végzet utja van műsorra tűzve. A jövő szombatra és vasárnapra a Ha-Ra-Fi-állatfilmek legcsodásabb remekműve, a Nösténytigris van műsorra tűzve.

Uránia-mozgó. Az Urániában hétfőn és kedden adják a Tüzfészeket. Szerdán Dumas Sándor filmregénye a Gyöngyhercegnő kerül színre. Csütörtökön, pénteken a Smaragdköves nő. Szombaton és vasárnap a kalandorfilmek legcsodásabb alkotása az Erő király fog színrekerülni.

Apolló-mozgó. Nagy szenzációja lesz hétfőn és kedden az Apollónak az Állat az ember című újdonság. Szerdán és csütörtökön a Fella az elhagyott gyermek c. cirkuszdráma, pénteken és szombaton pedig a Lelketlen szépség c. párisi filmújdonság kerül színre.

Sensatio!

? ! Miről beszél ? !
? ! egész Erdély ? !

Kedden megnyílik

a „Parisien” áruháza

Aki szépet akar látni, jöjjön nézni
Aki olcsón akar vásárolni, jöjjön vásárolni

Sensatio!

Sensatio!

Kaise
Minden h
Mint a n
Vagy a k

Grün
es St
Pia

Tavaszi
COOVE
es kosztü
GOK A

Carol MI
gabon
mag
Targu-Mure
Sürgonyci
Te

Városzerté feltá
es jó m
H
E
d i v a t
Clu
Calca R
legujabb nyá
120 cm. széles
nok minden
Sima zephirek
Legujabb miuta
voálok
Duplaszéles csi

Moly
megvéd

Kaiser-Borax

Minden háznál olyan fontos,
Mint a nyájnál a bojtár
Vagy a kolompos.

1498

Tavaszi divatujdonságok:

BOERBERRY,
COOVERCOOT köpenyre
és kosztümre, CSIKOS ANYA-
GOK ALJAKNAK nagy
választékban

1472

Carol MIHÁLY Károly

gabona, termény és
magkereskedő

Targu-Mures — Marosvásárhely

Sürgöncim: Mihály Károly

Telefonszám: 85

1522

Városi teletűnést keltenek olcsóságuknál
és jó minőségükkel fogva

W. Heller,

W. Molnár

és
divatárúháza
Cluj-Kolozsvár,
Calca Regele Ferdinand 6

Legújabb nyári divatkülönlegességei:

120 cm. széles sima grenadi-	Lei
nok minden színben	61
Sima zephyrek minden színben	49
Legújabb mintájú szintartó mosó	
voalok	55
Duplaszéles csikos divatanyagok	140

hogy 1 kg. MARX-féle
email- vagy padlóakkal
2 méterrel többet festhet,
mint ugyanannyi bármely más
gyártmányúval.
Lerakat

RADOS & Co.
festőknagykereskedése
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 21

Zsák,
Zsineg, Ponyva
Havas Dezső Timișoara. 1374

Makói dughagyma és uradalmak
foghagyma által nemesis-
tett garantált
csíráképességű magvak kaphatók kisebb és nagyobb
tételben Schwarcnál Nagyvárad, Szacsvey-u. 11.

Írógépek
és kellekek állandóan nagy választék-
ban. Javításokat legolcsóbban vállalom.
Cluj, P. Mihai Vitea-
zul (v. Széchenyi-tér)
Finkler Antal 40. sz. Telefon 493. 1370

Üzlethelyiség Cluj legforgal-
masabb pontján Leveleket „Azonnal”
azonnalra átadó jellegre a kiadóhiva-
talba kérek. 5586

Külföldi likőr- és pezsgő- **LUCULLUS-nál** Oradea-Mare
különlegességek kaphatók Bémer-tér. 1392

A kolozsvári CZELL-Sörgyár

gyártmányai

Hercules duplamalata tápsör különlegesség
és a világos

Monostor sör
utolérhetetlen minőségük miatt
vezető márkának bizonyultak 1428

Mindenütt kaphatók! Mindenütt kaphatók!

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár
PÉCHY ÉS TÁRSA
ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20
Készíti a legszebb tükröket és butor-
üvegeket minden Ujrafoncsorozás
mértben és mennyiségben! Kérjen árajánlatot

Kötött, szövött és norinbergi áruk nagy-keres-
kedése Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér, 1352
Schönberger, Spitz & Co.

Figyelem! **Figyelem!**
„BOHN”
féle zsombolyai cserép össze nem tévesztendő bármely más gyártmányú
cseréppel. A kizárólagos képviselőt HOLLÄNDER MIKSA temesvári
lakkereskedő bírja. KÉRJEN MINTÁT ÉS ÁRAJÁNLATOT!
Bohn Téglagyár Zsombolya

Molykár ellen S. Eisenstädter szücsáruháza
megvédi szőrmeruháit Calea Victoriei 2

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 1.50 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 2.50 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 15 lei. Jelligés hirdetésre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésnek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbítatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltés fizetendő.

Feltűnő olesón készítek angol és francia ruhákat. Divatszalon Calea Victoriei 16. 5588

Eladó villa 4 lakosztoba, modern mellék-helyiségek, istálló és 2700 m² gyümölcsös. Rákóczi-ut 58. 5589

Gazdasszony, ki főzésen kívül teljes háztartás vezetését is elvállalja egy cseléddel, kisebb urház vezetésére azonnal felvétetik. Ajánlatokat tisztelettel igény megjelölésével a Cartea-Romaneasca könyvkereskedés Dicsősésmárton továbbít. 5588

Egy „Ujlaki“ használt írógép eladó az Uj Kelet kiadóhivatalában.

19 éves főreáliskolai tanuló, perfekt német, nyári szünidőre nevelői állást keres. Leveleket „Budapesti“ jelígre a kiadó továbbít. 5569

Egyszerű háztartáshoz idősebb házvezetőt keresek. Cím a kiadóban. 5579

Perfekt gyors és gépjármű-író és nemzeti nyelv tudással azonnali állást keres. Szíves megkereséseket „2090“ jelígre a kiadóba kér. 5583

Faszakmában jártas, mérlegképes könyvelő és magyar-német levelező önálló munkaerő szombat megtartásával állását megváltoztatná. Megkereséseket „Megbízható“ jelígre a kiadóhivatalba kér. 5575

Ügyes, liszt szakmában jártas kereskedősegédet keresek. Szombaton zárva. Str. Regina Maria 38. 5581

Egy drb. kopirprés teljesen vasból, alig használt állapotban eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Mérlegképes könyvelő részvénytársasághoz felvétetik. Ajánlatok „Megbízható munkaerő“ jelígre a kiadóhivatalba nyújtandók be. 5572

Értesítem a t. fürdőző közönséget, hogy ez idényben

Tusnádfürdőn a „Schweitz“ villák vendéglő-helyiségében orth. 723
 ettermemet június elején megnyitom Tisztelettel Grünfeld Mór Targu-Mures (Marosvásárhely) str. Calafasilor 92. 5546

A kolozsi sósfürdő megnyílik június 1-én Vize ép olyan jó, mint a hallei és reichenhalli fürdőké. 5587

GOWAG

KÖZKERESETI TÁRSASÁG
Goldstein, Wald és Glasner Cluj
 STR. VLADIMIRESCU (V. MIKES KELEMEN UCCA) 17. SZÁM ALATT
 TELEFON 519

Gőz-, gáz-, vízvezeték- és csatornázási berendezések valamint műszaki cikkek állandó nagy raktára. Complete fürdőszobaberendezések jutányosan kaphatók

PÜNKÖSDI NAGY VÁSÁR

rendkívül leszállított árak, míg a készlet tart

Karton 33.—
 Zephir 33.—
 Mosó szövet

Dívat grenadin 39.—
 „ marcsett 39.—
 Turista és cserkészing-anyag

Francia delén 48.—
 Csipkefüggöny-anyag 48.—

Duplaszélés dívat crepon 98.—

Duplaszélés dívat epong 198.—

Duplaszélés dívat opál 59.—

Varró cérna 2.—
 Gép cérna 4.50
 Zsebkendő 6.—
 Női keztyű 6.50
 Gyermekek cérna keztyű 18.—
 Kötött selyem nyakkendő 28.—
 Gyermekek ruhácskák 36.—tól
 Alsó nadrág 69.—
 Turista ingek 129.—
 Férfi dívat ing 149.—
 Damaszt abrosz 159.—
 Férfi csikos nadrág 120.—

Dick Jakob és Fia
 nagyáruháza
Str. Regina Maria 7

Raglán

esőköpeny, öltöny

Neumann M.

1502 cégnél Cluj, Főter

10.000 zsák márványgolyó

érkezett 1358
Eisenstädter Fülöp és Tsa
 cégnek Cluj, str. Regina Maria (Deák F.-u.) 13. Gummi labda, gyermekkocsi, nürnbergi és galanterie cikkek nagyban is állandóan kaphatók.

„TACAMUL“

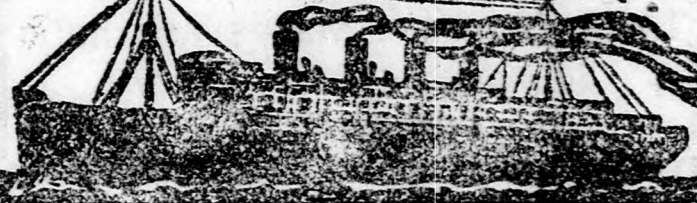
EZÜSTARUGYÁR
 CLUJ-KOLOZSVÁR, Str. Avram Iancu volt Petőfi-utca 3

Ezüstöt a legmagasabb áron vesz!

Gyárt evőeszközöket, dísz tárgyakat csak viszonteladóknak

Telefon 4-82. Sürgőny cím: Tacamul Cluj

CLUB TRANSATLANTIQUE

első és legnagyobb francia hajóársaság

Luxusgőzösök
Newyork, Cuba, Mexico-ba stb.

Bukarest, Páris, Havre
 utvonalon át.

Vezérképviselet Nagyrománia részére:
ADOLF SALOMON FIA
 Bukarest, sinada Paris No. 14

Legnagyobb kényelem, gyors utazás, kitűnő ellátás, elsőrangú kiszolgálás, külön kajüttök. Lloyd 1637 1541

Cluj, Kolo...
 L. Pop (B...
 Telefon:
 és kiadóh...
 Sz. N. Sz...
 A kézirato...
 szerkesztő...
 zendők. K...
 adu...
 Cluj-Kolo...
Krupp
 Önm...
 tragédia, a...
 szívverése...
 urat már e...
 nem féltjt...
 amely idő...
 egészen bi...
 kás a feke...
 cserélné s...
 tönével. E...
 tekintetbe...
 lakkal a a...
 jóllakna né...
 egyéni sor...
 sem félünk...
 tizenöt éve...
 reá. Hogy...
 dokumentu...
 mert a vá...
 Bohlen ált...
 itéletet mo...
 A lau...
 ha mint el...
 minden b...
 mellett, mé...
 egy békés...
 oktalan gy...
 De sorsa al...
 és százezek...
 pusztítottak...
 ugyanolyan...
 sziveket, m...
 lását jelente...
 revolvergoly...
 az emberisé...
 bögő negy...
 nem a bünc...
 állam képy...
 merénylő...
 szabad foly...
 hangulatnak...
 atmoszféráj...
 Krupp...
 véve nem...
 őket az es...
 szervesen...
 és logikai...
 olvasztják...
 esemény egy...
 nása, előfuta...
 vói gyilkoss...
 elien elköve...
 világháboru...
 hogy ilyen...
 öldöklésekn...
 dünk hozzá...
 bizonyítja. P...
 keresztül a...
 feszültség el...
 az emberiség...
 öldöklés rob...
 veti ki őket...
 az új világl...
 is, amit az...
 Krupp és W...
 e hanyatló...
 egymást a n...
 van, a töme...
 husába, de...
 parázs s am...
 kirobban a...
 Ezzé lett az...
 Lausanneben...
 vitába min...
 revolvergoly...
 az erősebb...
 é